

نخست تدوین یک استراتژی و سپس بر پایه آن استراتژی جهت گیری مباحث مورد توجه قرارگیرد بهتر نگرش به موضوع به صورتی منسجم و یکپارچه تر باشد. طرحهای مرتعداری به عنوان محور و مبنای برنامه های دولت برای مدیریت مراتع موفقیت قابل قبولی نداشته است مسائل و مشکلات آن گرچه همیشه از جنبه عدم موفقیت در برقراری تعادل بین دام و مرتع مطرح می شود ولی مسئله و مشکل حل نشده است.

طرحهای مرتعداری به عنوان سیاست مدیریت مراتع خوب است باید اثر بخشی آن را افزایش داد . اشاره به تحقیقات آقایان خلیلیان، برهانی، سرداری(ارزانی)

کارگروههایی در سازمان شامل کارگروه قانون، مشارکت (طرح الگویی تهیه شده است)، بهره وری (شاخصها تعیین شده است) (رزاقی)

به چند مصوبه برسیم که دانشگاه، تحقیقات و اجرا آن را پیش ببرند. یادآوری ورود تکنولوژی به مرتع و مثال نیازهای رفاهی مرتعداران و مثال موبایل ، مثال ضرورت تحقیق برای رفع مشکل زباله ای که تولید آن اجتناب ناپذیر است (ارزانی)

تغییر در نگرش و تفکر سازمان بازنگری در شیوه عمل در حوزه آبخیزداری. مشکل جدا افتادگی اجزاء سازمان و نبود یک برنامه ای با پوشش در برگیرنده همه اجزاء سازمان به صورت مجموعه ای هماهنگ، مدیریت جزیره ای و بدون ارتباط محتوایی واحدهای مختلف هر دفتر موافقتنامه جداگانه دارد. اکنون مسئله مشارکت مورد توجه قرار گرفته است. به لحاظ نظری در موضوع مشارکت هنوز فهم مشترک و صحیحی از مشارکت در سازمان وجود ندارد. توسعه درختکاری در مرتع با عنوان مشارکت. توسعه کشت درختان غیر جنگلی که در درازمدت نه تنها نوعی پایداری تولید را در پی ندارد بلکه خود تبدیل به یک معطل و مشکل برای سازمان می شود. ۱۰۰ هزار هکتار بادام کاری صورت گرفته که وبال گردن سازمان شده است ولی یک هکتار جنگل بلوط و یا جنگل بنه ایجاد نکرده ایم. مردم بعد از کشت بادام برای واگذاری زمین خودشان پیگیری می کنند. اینها نمودهایی از نبود برنامه واحد ویکپارچه مرتبط با هم در سازمان است. موضوع ترسیب کربن که نمونه موفق آن را حسین آباد خراسان جنوبی مطرح می شود از یکپارچه کردن چند طرح مرتعداری با هزینه های بسیار زیادی داخلی و خارجی شکل گرفته و بخش اعظم توان بخش بیابان معطوب به همین مسئله شده است که استمرار آن متکی به هزینه های سنگین انجام شده است. مسئله عدم تثبیت کاربری که شرایط را مستعد دست اندازی به منابع طبیعی کرده است و عملاً نوعی ناپایداری را در عرصه های منابع طبیعی را موضوعیت بخشیده ولی سازمان در امر تثبیت کاربری های موفق نبوده است. در اجرای ماده ۱۴ حرکت جدی صورت نگرفته است. در مدیریت برنامه ها و طرحها، سازمان هم مجری است، هم ناظر و هم تحلیل نگر نتایج، این گونه نیست با این طرحهای اقتصاد مرتع خوب شود.(اسکندری)

از ابتدا وزن جنگل بیشتر از مرتع بوده و آغاز فعالیت قانونمند سازمان از جنگلها شروع شد. ورود قانونمند سازمان به جنگل به دلیل برداشت چوب و منافع اقتصادی آن بود. مسائل با نگرش اکوسیستمی دیده نمی شود مسائل بحران آب و ارتباط آن با مرتع و جنگل دیده نمی شود. دست اندازیهایی در معدن کاوی نیز همین نقیصه را دارد. (معصومی)

وابستگی تحرک و عملکرد مرتع به اشخاص، افت ظرفیت کارشناسی مدیریت مرتع و به تبع آن کاهش نسبت شدید اعتبارات مرتع نسبت به سایر واحدهای سازمان مثال اعتبارات مرتع و بیابان و جنگل کرمان (مقیم)

در مرتع نسبت به سایر واحدها نوآوری کمتر وجود دارد، پیش شرط تعادل دام مرتع تامین معاش مردم است. مثال تغییر رفتار مردم در بوته کنی قبل وبعد از تامین سوخت. باید درآمد مردم را افزایش دهیم. (ارزانی)

۵۵ درصد درآمد عشایر متکی به مرتع و ۴۵ درصد خارج از مرتع از جمله کشاورزی تامین می گردد. تثبیت مالکیت مرتع، سهیم شدن مرتعدار در منافع سایر کاربریهایی که در محدوده مرتع اتفاق می افتد. اعمال نظر مدیریت های مختلف در مرتع باید جای خود را به مدیریت واحد بدهد باید در جهت تعادل بین جمعیت بهره بردار و مرتع حرکت کرد (اسکندری)

مرتع منبع ثابت ولی تقاضا رو به افزایش است، باید برای سرریز جمعیت فکر بشود. باید تناقضها را شناخت این طور نیست که همه جا مشکل یکسان باشد در برخی روستایی دام و دامدار از مرتع خارج شده است. بررسی نمونه ای در ۲۰ روستا حکایت از کاهش دام و دامدار در ۱۷ روستا و افزایش آن در ۳ روستا دارد. پی آمدهای خشکسالی، کمبود آب و به تبع آن کاهش درآمد مردمی که به این منابع وابسته اند، موجب خارج شدن آنان از این عرصه و تلاش برای کسب درآمد در روستا شده است. سیر مهاجرت از روستا به شهر، کاهش تمایل به چوپانی و کاهش جمعیت چوپان با تجربه و حرفه ای از پیامدهای این تحولات است. وقتی در مورد کاهش هزینه صحبت می شود باید اقلام هزینه ای را فهرست کرد از جمله کارگر، علوفه، هزینه های بهداشت دام و درآمدها شامل گوشت و سایر فرآورده های لبنی که عمدتاً این بخش در روستاها بیشتر از جامعه عشایری است. مسئله بازرگانی و فروش محصول و تاثیر نوسانات قیمت بر درآمد دامدار نیز از مسائلی است که در این زمینه باید مورد توجه قرار گیرد. (مقیم)

تنوع محصول در زنبور داری، ممانعت از زنبور داری در برخی مناطق از جمله طالقان، نقش تکنولوژی در فراوری محصولات لبنی از زمینه های تنوع بخشی به درآمد دامدار است. (ارزانی)

نخست باید بین دامداران برخوردار و دامداری که کمتر برخوردار هستند تفکیک قائل شویم، اکنون هیچکدام حاضر به سرمایه گذاری در مرتع نیستند همه از دولت انتظار سرمایه گذاری دارند. بین مدیریت مراتع و بهره برداران روستایی که بیشترین طرح مراتع در اختیار آنها است باید تفکیک قائل شویم. حل مسائل مراتع روستایی نمی تواند مستقل مسئله توسعه روستا دیده شود یکی از درآمد و مشاغل روستایی استفاده از مرتع برای چرای دام است، افزایش سطح زندگی روستائیان به تنهایی از مسیر منابع درآمدی مرتع نمی گذرد. در مراتع عشایر بهره وری منابع پائین است. در مورد عشایر اسکان یافته باید در نظام دامداری آنها تجدید نظر شود و به دامداری نیمه صنعتی فکر شود. اپتیمم اقتصادی جمعیت گله برای مناطق مختلف روشن نیست. بین عشایر اسکان یافته و عشایر کوچنده باید تفاوت قائل شد. در مورد عشایر کوچنده باید در مورد منبع جایگزین مراتع میان بند به عنوان محلی برای تامین علوفه چاره ای اندیشید. در مورد سایر درآمدها از جمله زنبور داری، پرورش ماهی و گیاهان دارویی نیز هنوز طرحی که بتوان آن را با طرح مرتعداری (فیاض)

چرا برای حفظ امنیت به راحتی هزینه می شود ولی برای مراتع این توجه صورت نمی گیرد. دست اندرکاران مرتع نتوانسته اند کاکرد مرتع در امنیت غذایی کشور و پایداری تولید که خود نقش مهمی در امنیت کشور دارد، برای مسولین توجیه کنند (باغستانی)

اگر یک مرتع به ما بدهند آیا می توانیم مسائل مرتعداری را حل کنیم؟ تعدادی مرتعداری هستند که آمادگی همکاری دارند تا مرتعداری علمی اجرا شود (ارزانی)

مسئله نبود اعتماد لازم بین مردم و دست اندرکاران منابع طبیعی، چرا فرهنگ منابع طبیعی به معارف عمومی تبدیل نشده است. برنامه های وابسته به افراد است. در مرتع پتانسیل های زیادی وجود دارد، ما این پتانسیلها ندیده ایم. مشکل ضابطه مند نبودن استفاده از این پتانسیلها است. مسئله منابع طبیعی فرابخشی و توسعه است. در طرحهای باید بازنگری شود. (رزاقی)

در هندوستان اجرا به دست مردم است، ترویج و تحقیق دولتی است. زنجیره تولید باید تحت مدیریت مدیر مرتع باشد و تولید مرتع فقط محدود به گوشت نیست. (اسکندری)

تنوع بخشی در محصولات مرتع باید دیده شود. آقای فاضل امیری و موقری در پلور